

ARAŞTIRMA / RESEARCH

Ebelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ve Etkileyen Faktörler

Attitudes of Midwifery Students towards Gender Roles and Related Factors

Nurdan AYMELEK ÇAKIL¹, Gökçe DEMİR²

¹Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

²Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Geliş tarihi/Received: 16.06.2021

Kabul tarihi/Accepted: 14.02.2022

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:

Nurdan AYMELEK ÇAKIL, Dr. Öğr. Üyesi
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
E-posta: nurdanaymelek@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5765-7359

Gökçe DEMİR, Doç. Dr.
ORCID: 0000-0003-3674-9980

Öz

Amaç: Bu araştırma, ebelik bölümü öğrencilerinin toplumsal cinsiyete yönelik tutumlarının ve bu tutumları etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin ebelik bölümü öğrencileri oluşturmuş ve örneklem seçiminde Kasım-Aralık 2020 tarihinde gönüllü toplam 165 öğrenci çalışmaya dâhil edilmiştir. Veri toplama aracı olarak öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini sorgulayan form ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 21,16±1,32 yıl olup, Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği puan ortalaması 98,03±14,71'dir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin kadın cinsiyet rolü alt ölçeği (p=0,008) ve ölçek toplam puan (p=0,048) ortalamalarının diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Diğer liselerden mezun öğrencilerin klasik lise programı mezunlarına göre daha eşitlikçi cinsiyet rolüne sahip oldukları belirlenmiştir.

Sonuç: Ebelik öğrencilerinin cinsiyet rolleri açısından genel olarak geleneksel bir tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Sınıf düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutum da artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet rolü, ebelik, tutum.

Abstract

Objective: This study examines the attitudes of midwifery students towards gender and other factors associated with these attitude.

Materials and Methods: The population of this descriptive study consisted of midwifery students studying at a state university. A total number of 165 volunteer students were included in the sample between November and December 2020. A sociodemographic questionnaire and the Gender Roles Attitude Scale were used as data collection tools.

Results: The mean age of the students was 21.16±1.32 years, and the mean Gender Roles Attitude Scale score was 98.03±14.71. The analysis shows that the average of the female gender role subscale scores (p=0.008) and the average of the total scale scores (p=0.048) of the fourth-grade students were higher than other grades. It also indicates that the students who graduated from other high schools have a more egalitarian gender role compared to the graduates of the classical high school program.

Conclusion: This study shows that the midwifery students generally have traditional attitudes in terms of gender roles. As the grade level increases, the egalitarian attitude towards gender roles also increases.

Keywords: Gender role, midwifery, attitude.

1. Giriş

Cinsiyet, kadın veya erkek olarak bize verilen biyolojik, fizyolojik ve genetik özelliklerden kaynaklanan farklılıklardır. Toplumsal cinsiyet ise tamamen toplumsal beklentiler ve dayatmalardan kaynaklanan erkeğin ve kadının nasıl görüldüğü, nasıl algılandığı, düşünüldüğü, nasıl davranması gerektiğini belirleyen bir kavramdır (1,2,3). Bu dayatmalar aile içindeki davranış ve görevlerden başlayarak, eğitim, meslek seçimi, kariyer alanlarında cinsiyete özgü yönelimlere sebep olmaktadır. Çoğu toplumda kadına daha evcimen, erkeğe

daha dışa dönük bir sosyal alan sağlayan toplumsal cinsiyet rolleri her iki cinsiyet üzerinde de negatif etki oluşturmaktadır (1,4). Erkek ve kadın cinsiyetine atfedilmiş bu rollerin dinin ve geleneklerin gereklilikleri olarak gösterilmesi ise toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarımızın kökten beslenmesine sebep olmuştur.

Erkek cinsiyet rolleri güçlü, bağımsız, rekabetçi ve duyguları gizli tutmak olarak tanımlanmaktadır. Kadın cinsiyet rolleri ise şefkatli, duygusal ifadeli, kibar ve yardımsever olarak

tanımlanmaktadır (5). Bu cinsiyet beklentilerine dayalı olarak, bazı davranışlar örneğin kızlar için dışa dönük saldırgan davranış ve erkekler için depresif ve endişeli duygusal durumlar uygunsuz olduğunu kabul etmektedir (6). Dolayısı ile bir erkeğin içe kapanması, duygusal davranması yerine otoriter ve güç merkezi şeklinde davranış sergilemesi beklenir. Bu doğrultuda erkeğe liderlik, yöneticilik rolleri yakıştırılır. Kadının kırılabilir yapısının onun bir güç tarafından korunup kollanma, dahası karar verme süreci ile ilgili yetersizliğinin olduğu algısını doğurmaktadır. Bu algı kadının ev içinde kalması gerekliliği ile sonuçlanmaktadır (5).

Toplumsal cinsiyet rolleri, kadınların eğitim, sosyo-politik katılım, sağlık hizmetlerinden yararlanma gibi olanaklarını sınırlandırmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri bakımından en çarpıcı kanıt olarak kadınların ve erkeklerin eğitim, istihdam, iş gücüne katılım oranlarının farklılıkları yer almaktadır (7, 8). Aile yapısı ile ilgili araştırmalar ülkemizde halen gelir getiren bir işte çalışan kadın sayısının yeterli olmadığını göstermektedir. Çalışan kadınların ise karar verici konumlardan ziyade daha çok emek vermeyi gerektiren konumlarda çalıştığı gözlenmektedir. Ayrıca aile içindeki görev dağılımında ev işlerinin kadın görevi olarak görüldüğü belirtilmektedir. Eşler arasında en çok sorun yaşanan konunun %5,9 ile eve ilişkin sorumlulukların dağılımı olduğu vurgulanmaktadır (9). Cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumun sadece sosyal alanda değil sağlık alanında da etkili olduğu görülmektedir. Doğumda beklenen yaşam süresi ve sağlıklı yaşama umudunun her iki cinsiyette de eşitlikçi tutumdan etkilendiği görülmüştür. Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutumun, özellikle kadın sağlığında (başta üreme sağlığı) daha belirgin etkilerinin olduğu belirlenmiştir (10).

Bazı tanımlarda tutum, bir olguya yönelik inançlar, duygular, davranışlar vb. ile özdeş veya basitçe bunların bir özeti olarak kabul edilir (11). Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumu etkileyen faktörlere bakıldığında aile yapısı, ebeveynlerin eğitim ve çalışma durumu, kardeş ve arkadaş gruplarının yapısı, öğretmenler, eğitim ve eğitim ortamı gibi birçok faktörün bulunduğu belirlenmiştir (12). Son elli yıllık süreçte tutumlarımız üzerinde etkili olan kitle iletişim araçlarının yaşantımıza girmesi ile birlikte, televizyon ve sosyal medyanın betimlediği karakterler sebebi ile geleneksel cinsiyet rollerine yönelik algı daha da beslenmiştir (13).

Ebelik ve hemşirelik mesleği kadının doğurganlık süreci boyunca gebelik, doğum, doğum sonu dönem ve yenidoğan bakımı ile birlikte kadına tüm yaşamı boyunca bakım vermeyi kapsamaktadır (14). Ülkemizde ve birçok ülkede halen bir kadın mesleği olarak adlandırılan bu disiplinlerin mensupları sağlık hizmetlerinin sunumunda önemli rol oynamaktadırlar (13). Hem hemşireler hem de ebeler eğitimleri boyunca bakımın sunulması ve sağlık sorunlarının çözüme ilişkin teorik bilgi ve uygulama beceri derslerini almaktadırlar. Koruyucu sağlık hizmetlerinde ön saflarda yer alan ebe ve hemşirelerin toplumun toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarına etki edeceği düşünülmektedir (2). Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel bakış açısının olumsuz bir sonucu olan şiddetle mücadelelenin önemi bilinmektedir (1). Ebeler ve hemşireler toplumun her kesimindeki cinsiyet eşitsizliğine ilişkin bir tutum olan cinsiyete özgü şiddet olayları ile karşılama ve müdahale etme olasılığı yüksek meslek grupları arasındadır. Buna ek olarak kadının cinsiyetine

yüklenmiş rolleri sağlık/hastalık ve sağlık hizmetlerine ulaşma süreçlerine etki edeceğini bildiğimiz için ebelik eğitimi alan öğrencilerin bu yönde geliştirdiği tutumu ve etki eden faktörlerin incelenmesinin faydalı olacağı açıktır. Öğrencilerin eğitimleri sırasında toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutum geliştirmeleri gerekliliği literatürde vurgulanmıştır (13,15). Dolayısı ile toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin ebelik öğrencilerinin tutumlarını değerlendirmek önem arz etmektedir.

2. Gereç ve Yöntem

2.1. Amaç

Bu çalışma ebelik bölümü öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarını ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yürütülmüştür.

2.2. Araştırmanın Türü

Bu çalışma tanımlayıcı tipte tasarlanmıştır.

2.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Türkiye'nin İç Anadolu bölgesinde bir ilde bulunan devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümünde öğrenim görmekte olan 226 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, evrendeki tüm öğrencilerin araştırmaya katılımı hedeflenmiştir. Evren sayısının %73,7'sine ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenci sayısı 165'tir.

2.4. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmada öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini sorgulayan kişisel bilgi formu ve "Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formunda yaş, sınıf, en uzun yaşadığı yerleşim yeri, mezun olunan lise türü, ikamet ettiği yer, aile tipi, kardeş varlığı, anne ve baba eğitim durumu, algılanan gelir düzeyi, alkol ve sigara kullanma durumuna ilişkin 12 çoktan seçmeli sorudan oluşmaktadır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutum Ölçeği (TCRTÖ)

Zeyneloğlu ve Terzioğlu, (2008) tarafından geliştirilen ve bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını belirleyen bir ölçektir. Ölçek, 38 maddeden oluşmakta ve 5'li likert tipindedir. Katılımcıların ölçekte bulunan toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutum cümlelerine; "tamamen katılıyor" ile "kesinlikle katılmıyor" arasında 1'den 5'e kadar puanlandırılmıştır. Bu puanlama sonucuna göre en yüksek puan '190', en düşük puan ise '38' olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin beş alt boyutu bulunmaktadır. Birinci boyut- Eşitlikçi Cinsiyet Rolü: Kadınların ve erkeklerin günlük yaşamdaki rolleri ve sorumlulukları eşit olarak paylaşmalarıdır (5, 16, 21, 26, 33, 9, 14 ve 24 no'lu maddeler). İkinci boyut- Kadın Cinsiyet Rolü: Toplum tarafından kadına yüklenen roller ve sorumluluklardır (35, 37, 1, 25, 46, 23, 6 ve 19 no'lu maddeler). Üçüncü boyut- Evlilikte Cinsiyet Rolü: Toplum tarafından kadın ve erkeğe evlilik yaşamında yüklenen roller ve sorumluluklardır (17, 3, 18, 32, 10, 45, 7 ve 12 no'lu maddeler). Dördüncü boyut- Geleneksel Cinsiyet Rolü: Toplum tarafından kadın ve erkeğe günlük yaşamda yüklenen roller ve sorumluluklardır (20, 29, 30, 4, 8, 13, 40 ve 28 no'lu maddeler). Beşinci boyut- Erkek Cinsiyet Rolü:

Toplum tarafından erkeğe yüklenen roller ve sorumluluklardır (43, 42, 36, 44, 34 ve 47 no'lu maddeler).

Ölçekten alınan en yüksek değer (190), bireyin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin "eşitlikçi tutuma sahip" olduğunu, en düşük (38) değer ise, bireyin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin 'geleneksel tutuma sahip' olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,92 olarak hesaplanmıştır (15). Ölçeğin kesme noktası bulunmamaktadır. Bu nedenle Zeyneloğlu'nun yaptığı yoruma dayanarak ölçek puanı yükseldikçe eşitlikçi, düştükçe geleneksel tutuma sahip olduğu yorumu yapılmıştır. Bu çalışmada, Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,91 olarak saptanmıştır.

2.5. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri Kasım-Aralık 2020 tarihleri arasında çevrimiçi anket bağlantısının paylaşımı ile toplanmıştır. Araştırmanın veri toplama araçları Google formlar üzerinden hazırlandıktan ve araştırmacılar tarafından öğrencilere bilgilendirme yapıldıktan sonra, öğrencilerin sosyal iletişim grupları üzerinden paylaşılmıştır. Anketin birden fazla cevaplanmasını engellemek için formlara isteğe bağlı ad/soyad veya rumuz belirtilmesi istenmiştir.

2.6. Veri Analizi

Verilerin değerlendirilmesinde, SPSS 20 (Statistical Packet for Social Sciences for Windows 20) paket programı kullanılmıştır. Demografik verilerin yorumlanmasında kategorik değişkenler için sayı ve yüzde dağılımları, sürekli veriler için aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde, Kolmogorov-Smirnov testi ile ölçek toplam puanının ve ölçek alt boyut puanlarının normal dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. İki grup karşılaştırmaları Independent Samples t test ile yapılmıştır. Üç veya daha fazla grup karşılaştırmalarında One-Way ANOVA testi ve anlamlı farklılık gösteren alt grupların tespitinde ise Tukey HSD posthoc test istatistiği kullanılmıştır. Tüm analizlerde istatistiksel anlamlılık için p değeri 0,05 olarak değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

Analizler çalışmaya katılan toplam 165 öğrencinin anketleri üzerinden yapılmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması 21,16±1,32 yıldır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %29,1'i dördüncü sınıfta olup, %46,1'inin klasik lise mezunu olduğu ve %66,7'sinin yaşamının çoğunun geçtiği yerin il olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin yarısından fazlasının (%65,5) devlet yurdunda kaldığı, çoğunun (%88,5) çekirdek aile tipine sahip olduğu ve %95,8'sinin kardeşinin olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin anne ve baba eğitim durumuna bakıldığında annelerinin %15,8, babalarının ise %9,1 oranında okuryazar değil ya da sadece okuryazar olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlasının (%61,8) gelirinin giderine eşit olduğu, %82,4'ünün alkol, %66,1'inin ise sigara kullanmadığı belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 2'de öğrencilerin "Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum" ölçeğinden aldıkları toplam ve alt boyut puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler yer almaktadır. Öğrencilerin TCRTÖ'den alınan toplam puan ortalaması 98,03±14,71 (min-maks:59-148) olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin TCRTÖ alt boyut puanlarından alınan puanlar "Eşitlikçi cinsiyet rolü" 32,74±7,59 (11-49), "Kadın cinsiyet rolü" 20,36±3,82 (9-28), "Evlilikte cinsiyet rolü" 15,20±5,43 (8-34), "Geleneksel cinsiyet rolü" 18,23±5,95 (8-34) ve "Erkek cinsiyet rolü" 11,47±5,42 (6-30) olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri (n=165)

Özellikler	Ort±SS (min-maks)	
Yaş	21,16±1,321 (19-25)	
	n	%
Sınıf		
1	35	21,2
2	45	27,3
3	37	22,4
4	48	29,1
En uzun süre yaşadıkları yer		
il	110	66,7
ilçe/köy	55	33,3
Mezun olunan okul		
Klasik lise	76	46,1
Anadolu/süper/fen lise	55	33,3
Meslek Lisesi	19	11,5
Özel lise/kolej	8	4,9
İmam hatip lisesi	7	4,2
İkamet		
Devlet Yurdu	108	65,5
Özel Yurt	17	10,3
Aile İle Evde	28	16,9
Arkadaşlarla Evde	12	7,3
Aile tipi		
Çekirdek	146	88,5
Geniş	19	11,5
Kardeşi olma durumu		
Var	158	95,8
Yok	7	4,2
Anne eğitim düzeyi		
Okuryazar değil/okuryazar	26	15,8
İlköğretim ve üzeri mezuniyet	139	84,2
Baba eğitim düzeyi		
Okuryazar değil/okuryazar	15	9,1
İlköğretim ve üzeri mezuniyet	150	90,9
Ekonomik durum		
Geliri giderinden az	44	26,7
Geliri giderine eşit	102	61,8
Geliri giderinden fazla	19	11,5
Alkol kullanma		
Evet	29	17,6
Hayır	136	82,4
Sigara kullanma		
Evet	56	33,9
Hayır	109	66,1

min:minimum; max:maksimum; ort:ortalama; ss:standart sapma

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre, kadın cinsiyet ve ölçek toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark mevcuttur. Dördüncü sınıf öğrencilerinin kadın cinsiyet (p=0,008) ve ölçek toplam puan (p=0,048) ortalamalarının diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 3). Öğrencilerin sigara kullanma durumları ile evlilikte cinsiyet (p=0,040) alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı fark mevcuttur. Sigara kullanmayan öğrencilerin puan

ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ölçeğin genel toplam puanı ve diğer alt boyut puan ortalamaları arasında ise sigara kullanımına göre anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 3).

Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre eşitlikçi cinsiyet alt boyut puan ortalaması arasında anlamlı düzeyde farklılık mevcuttur. Klasik lise programından mezun öğrencilerin puan ortalamalarının daha düşük olduğu saptanmıştır. Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinin geneli, kadın cinsiyet, evlilikte cinsiyet, geleneksel cinsiyet ve erkek cinsiyet alt boyutlarının puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 3).

Öğrencilerin en uzun süre yaşadıkları yer, ikamet yeri, aile tipi, kardeşinin olma durumu, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, ekonomik durum ve alkol kullanma durumlarının toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarına etkisinin olmadığı belirlenmiştir (Tablo 3).

4. Tartışma

Öğrencilerin TCRTÖ'den alabilecekleri maksimum puan "190" dır. Bu değer, öğrencinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin TCRTÖ'den alabilecekleri minimum puan "38" dir. Bu değer ise, öğrencinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutuma sahip olduğunu göstermektedir (15). Araştırmada elde edilen ilk bulgu olarak öğrencilerin TCRTÖ'den aldığı puan ortalamasına ($98,03\pm 14,71$) bakıldığında; toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının geleneksel tutum yönünde eğilime sahip olduğu söylenebilir. Yapılan başka çalışmalarda hemşirelik ve ebelik bölümünde okuyan öğrencilerin puan ortalamaları "161,38 $\pm$ 14,90; 151,59 $\pm$ 13,76; 107,8 $\pm$ 12,81" bulunmuş olup farklılıkların çalışmanın yapıldığı bölge ve hemşirelikteki farklılığın ise kız/erkek karma eğitimden kaynaklandığı düşünülmektedir (16, 17, 18). Ayrıca yetişkinler ile yapılan benzer çalışmalara bakıldığında bu çalışmaya katılan ebelik öğrencilerinin TCRTÖ'den aldığı puan ortalamasının daha düşük olduğu görülmüştür (19,20).

Bu çalışmada öğrencilerin büyüdüğü coğrafya sorgulanmamıştır ancak özellikle gençlerin ve adölesanların cinsiyet eşitsizliği yüksek olan bölgelerde geleneksel cinsiyetçi tutum içine girmeleri muhtemel görülmektedir (21). Dolayısı ile öğrencilerin üçte ikisinin şehir merkezinde yaşamasının yanı sıra bölge özelliklerinin de sonuçları etkilemesi beklenebilir. Öğrencilerin en uzun yaşadığı yerleşim yeri özelliği ile TCRTÖ puanları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$). Bu sonuçla ilişkili öğrencilerin eğitim aldığı fakültenin orta Anadolu bölgesinde yer alması ve muhtemel olarak öğrencilerin kırsal/kentsel farkına bakılmaksızın yakın şehirlerden gelmiş olmasının sonucu etkilemiş olması düşünülmektedir. Orta Anadolu kültürü ile yetişen öğrencilerin toplumsal cinsiyet açısından daha geleneksel tutuma sahip olması beklenebilir.

Sağlık bilimleri alanında eğitim gören öğrenciler mesleki temel becerilerin yanı sıra sosyal bilimler yönünden de farklı dersler görmektedirler. Birinci sınıftan itibaren teorik eğitimlerinin yanı sıra özellikle ikinci sınıfta giderek artan uygulamalı derslerin de eklenmesi ile eğitimlerine devam etmektedirler. Çalışmanın yapıldığı üniversitede okuyan ebelik öğrencileri sağlık sosyolojisi, psikoloji yanı sıra üçüncü sınıfta cinsel sağlık ve üreme sağlığı

Tablo 2. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğinden Aldıkları Toplam Puan ve Alt Boyutlardan Alınan Puanların Dağılımı (n=165)

Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği toplam puanı ile alt boyut puanları	Ortalama $\pm$ Standart Sapma (Min-Maks)
Alt ölçek puanları	
Eşitlikçi cinsiyet rolü	32,74 $\pm$ 7,59 (11-49)
Kadın cinsiyet rolü	20,36 $\pm$ 3,82 (9-28)
Evlilikte cinsiyet rolü	15,20 $\pm$ 5,43 (8-34)
Geleneksel cinsiyet rolü	18,23 $\pm$ 5,95 (8-34)
Erkek cinsiyet rolü	11,47 $\pm$ 5,42 (6-30)
Toplam puan	98,03 $\pm$ 14,71 (59-148)

min:minimum; max:maksimum

ve halk sağlığı derslerinde toplumsal cinsiyet ve toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin bilgi ve farkındalık edinme fırsatı bulmaktadırlar. Bu çalışmada ebelik öğrencilerinin TCRTÖ'den aldığı toplam puana bakıldığında, dördüncü sınıfa devam eden öğrencilerin puanlarının diğerlerinden göreceli olarak farklılık gösterdiği saptanmıştır. Ayrıca kadın cinsiyet rolü alt ölçek puanının dördüncü sınıflarda istatistiksel anlamlı şekilde yüksek olduğu saptanmıştır. Literatürde de hemşirelik ve ebelik öğrencileri ile yapılan benzer çalışmalarda öğrenim görülen sınıf ile TCRTÖ puanları arasında ilişki saptandığı görülmüştür (16, 22). Bu farklılığın, öğrenim gördükleri müfredattaki toplumsal cinsiyet eşitliğini açıklayan ders içeriklerinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir (18, 21). Sis ve ark. yaptığı çalışmada, sosyal bilimler, fen bilimleri ve eğitim bilimlerinde öğrenim gören gençlere kıyasla sağlık bilimlerinde okuyan öğrencilerin daha fazla cinsiyet eşitlikçi tutumda olduğu görülmüştür (24).

Öğrenimi süresince aile yanında kalan üniversite öğrencilerine kıyasla, tek başına veya arkadaşları ile kalan öğrencilerde evlilikte cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt ölçek puanları da anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Kültürel ve sosyal etkileşimlerin toplumsal cinsiyet rolleri üzerinde olumlu etki ettiği bilinmektedir (13). Bu yönü ile aile yanında kalmayan öğrencilerin farklı kültürel etkileşimlerinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Mezun olunan orta öğretim kurumuna bakıldığında klasik lise programından mezun olan öğrencilerin fen/Anadolu ya da meslek liselerine (sağlık, teknik ve imam hatip) kıyasla eşitlikçi cinsiyet rolü alt ölçek puanları daha düşük bulunmuştur ($p<0,005$). Literatürde bizim bulgularımız ile benzer veriler yer aldığı görülmüştür (11,24,25). Bu çalışmanın bulgularının aksine Alabaş ve ark. imam hatip lisesi mezunlarının diğer lise türlerine göre daha az eşitlikçi tutuma sahip oldukları görülmüştür (26). Meslek ve teknik liselerinde düz liselere kıyasla zengin müfredatın yer alması ve imam hatip ve Anadolu liselerinde ise verilen dil eğitiminin bu çalışmadaki istatistiksel farkı oluşturması ihtimali üzerinde durulabilir (27).

Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumu belirleyen etmenlerden biri de eğitim düzeyidir. Kişinin öznel eğitimi bu tutumu pozitif yönde değiştirdiği bu çalışma ve benzer çalışmaların sonuçları ile kanıtlanmıştır. Ancak ebeveynlerin eğitim ve çalışma durumlarının da tutumu etkilediği yönünde bulgular mevcuttur (13, 21, 28-30). Anne eğitim düzeyi ilköğretim ve üzerinde olan ebelik öğrencilerinin eşitlikçi cinsiyet rolü puanları görece olarak daha yüksek saptanmıştır. Bu çalışmada annenin eğitim durumunun iki kategoride sorgulanmasının istatistiksel anlamlılığı etkileyen etmen olabileceği düşünülmektedir. Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin ilk izlenimleri edindiğimiz ve

Tablo 3. Öğrencilerin Bazı Sosyodemografik Özelliklere göre TCRTÖ'den Aldıkları Toplam Puan ve Alt Boyut Puanlarının Dağılımı (Ortalama±SS)

Özellikler	Eşitlikçi cinsiyet rolü	Kadın cinsiyet rolü	Evlilikte cinsiyet rolü	Geleneksel cinsiyet rolü	Erkek cinsiyet rolü	Toplam puan
Sınıf						
1	30,62±7,91	19,00±4,09	16,20±6,34	19,48±5,12	10,82±4,92	96,14±14,42
2	33,13±7,53	20,71±3,42	14,28±4,24	17,66±5,82	11,37±5,10	97,17±14,54
3	32,59±8,18	19,59±3,45	15,08±5,80	16,64±6,01	10,70±5,19	94,62±14,68
4	34,04±6,78	21,62±3,88*	15,43±5,43	19,08±6,39	12,64±6,16	102,83±14,3*
p değeri	F(3,161)=1,429	F(3,161)=4,070	F(3,161)=0,852	F(3,161)=1,883	F(3,161)=1,167	F(3,161)=2,688
	p=0,236	p=0,008	p=0,467	p=0,135	p=0,324	p=0,048
En uzun süre yaşadıkları yer						
İl	32,78±7,55	20,13±3,86	15,12±4,93	18,05±6,02	11,70±5,65	97,80±1,51
İlçe/köy	32,67±7,72	20,81±3,72	15,36±6,34	18,60±5,84	11,03±4,94	98,49±1,39
p değeri	t(163)=0,087	t(163)=-1,081	t(163)=-0,263	t(163)=-0,554	t(163)=-0,739	t(163)=-0,283
	p=0,931	p=0,281	p=0,793	p=0,581	p=0,461	p=0,777
Mezun olunan lise						
Klasik Lise Pr.	30,71±8,46*	19,81±4,39	16,06±5,68	19,06±5,90	11,89±6,03	97,55±17,31
Anadolü/süper/fen	34,56±6,17	20,76±2,65	14,65±5,03	17,41±5,95	10,45±4,81	97,85±11,36
Meslek lisesi	34,31±7,78	21,57±4,28	14,42±5,14	18,00±5,74	12,21±5,14	98,37±16,37
Özel lise/kolej	34,75±4,80	20,12±3,27	15,12±7,64	15,87±4,82	12,50±5,18	100,53±12,60
İmam Hatip Lisesi	34,00±5,38	20,14±4,05	12,42±1,98	19,00±7,95	11,85±4,05	97,42±14,08
p değeri	F(4,160)=2,647	F(4,160)=1,036	F(4,160)=1,181	F(4,160)=0,979	F(4,160)=0,762	F(4,160)=0,159
	p=0,035	p=0,390	p=0,321	p=0,420	p=0,552	p=0,959
İkamet yeri						
Devlet yurdu	32,81±7,62	20,10±3,70	14,74±4,88	18,37±5,90	11,18±5,22	97,21±13,64
Özel yurt	32,88±7,56	21,47±3,90	17,64±7,68	17,70±7,41	13,58±6,89	103,29±19,56
Aile ile evde	31,25±8,30	30,64±4,13	16,35±5,65	18,60±5,48	11,96±5,47	98,82±16,74
Arkadaşlarla Evde	35,41±5,17	20,50±4,16	13,25±4,90	16,91±5,64	10,00±4,53	96,08±10,85
p değeri	F(3,161)=0,860	F(3,161)=0,696	F(3,161)=2,408	F(3,161)=0,292	F(3,161)=1,340	F(3,161)=0,932
	p=0,463	p=0,556	p=0,069	p=0,831	p=0,263	p=0,427
Aile tipi						
Çekirdek	32,82±7,27	20,36±3,76	15,06±5,21	18,17±5,84	11,47±5,26	97,91±1,45
Geniş	32,10±9,93	20,31±4,32	16,26±6,95	18,73±6,84	11,52±6,70	98,94±1,63
p değeri	t(205)=0,307	t(163)=0,058	t(163)=-0,901	t(163)=-0,389	t(163)=-0,040	t(163)=-0,288
	p=0,762	p=0,954	p=0,369	p=0,698	p=0,968	p=0,774
Kardeşi olma durumu						
Var	32,75±7,65	20,39±3,83	15,15±5,32	18,12±5,98	11,39±5,48	97,81±1,46
Yok	32,57±6,32	19,71±3,77	16,28±7,99	20,85±4,84	13,42±3,59	102,86±1,70
p değeri	t(103)=1,710	t(103)=0,519	t(103)=-0,443	t(103)=-0,131	t(103)=-1,527	t(103)=0,511
	p=0,090	p=0,605	p=0,659	p=0,896	p=0,130	p=0,610
Anne eğitim düzeyi						
Okuryazar/değil	30,34±7,97	20,23±4,70	15,53±4,68	19,65±5,32	12,23±6,29	98,00±1,61
İlköğretim ve üzeri mezuniyet	33,19±7,45	20,38±3,65	15,14±5,57	17,97±6,04	11,33±5,26	98,03±1,44
p değeri	t(163)=-1,767	t(163)=-0,193	t(163)=-0,339	t(163)= 1,326	t(163)= 0,768	t(163)=-0,011
	p=0,079	p=0,847	p=0,735	p=0,187	p=0,443	p=0,991
Baba eğitim düzeyi						
Okuryazar/değil	27,33±8,54	18,93±5,56	15,80±5,87	18,73±5,10	13,33±7,65	94,13±1,79
İlköğretim ve üzeri mezuniyet	33,28±7,30	20,50±3,59	15,14±5,40	18,18±6,04	11,29±5,15	98,42±1,43
p değeri	t(163)=1,009	t(163)=-1,074	t(163)=-0,443	t(163)=0,338	t(163)=1,009	t(163)=-1,076
	p=0,329	p=0,300	p=0,658	p=0,736	p=0,329	p=0,284
Ekonomik durum						
Geliri giderinden az	33,20±7,44	20,70±3,75	15,95±5,81	18,70±6,33	11,25±5,67	99,81±17,39
Gelir giderine eşit	32,67±7,90	20,46±3,95	14,94±5,32	18,03±5,83	11,51±5,39	97,63±13,71
Geliri giderinden fazla	32,05±6,40	19,05±3,08	14,89±5,20	18,21±5,91	11,78±5,32	96,00±13,51
p değeri	F(2,162)=0,162	F(2,162)=1,332	F(2,162)=0,567	F(2,162)=0,190	F(2,162)=0,072	F(2,162)=0,539
	p=0,850	p=0,267	p=0,568	p=0,827	p=0,930	p=0,585
Alkol kullanma						
Evet	32,82±7,89	19,86±3,37	15,10±6,10	18,44±6,42	11,82±5,39	98,06±1,41
Hayır	32,72±7,55	20,47±3,91	15,22±5,30	18,19±5,86	11,40±5,45	98,02±1,48
p değeri	t(163)=0,062	t(163)=-0,778	t(163)=-0,112	t(163)=0,211	t(163)=0,380	t(163)=0,016
	p=0,951	p=0,438	p=0,911	p=0,933	p=0,704	p=0,988
Sigara kullanma						
Evet	34,03±6,57	20,16±3,31	14,08±4,49	17,87±5,90	10,67±4,83	96,83±1,19
Hayır	32,08±8,00	20,46±4,06	15,77±5,79	18,42±5,99	11,88±5,68	98,64±1,59
p değeri	t(163)=-1,572	t(163)=-0,488	t(163)=-2,068	t(163)=-0,558	t(163)=-1,360	t(163)=-0,744
	p=0,118	p=0,626	p=0,040	p=0,578	p=0,176	p=0,458

*Tukey HSD Posthoc

tutumlarımızı etkileyen bir kurum olarak aile gençlerin davranışlarında oldukça etkilidir (13, 22, 31, 32). Özellikle baskıcı tutum ve anne-baba ilişkilerinde uyumsuzluk gibi aile sorunları olan gençlerin madde kullanımında etkili olabildiği saptanmıştır (33). Bu çalışmada sigara kullanan öğrencilerin evlilikte cinsiyet rolü alt ölçek puanları kullanmayanlara göre anlamlı düzeyde düşük çıkmıştır ($p<0,005$). Bu yüzden sigara kullanan ebelik öğrencilerinin olası aile sorunlarından dolayı evlilikte cinsiyet rollerine yönelik tutumlarında eşitlikçi olmama eğilimlerinin olabileceği akla gelmektedir. Bunun rastlantısal bir farklılık olup olmadığına dair ileride yapılacak diğer çalışmalarda dikkate alınması önerilebilir. Kardeş varlığı ile TCRTÖ puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p<0,05$). Ancak kardeşlerin cinsiyet özelliğinin sorgulanmaması bu çalışmada fark edilen bir güçsüz alan olarak sonraki çalışmalarda araştırılması önerilmektedir.

5. Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak çalışmaya katılan ebelik öğrencilerinin literatüre kıyasla toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutum eğilimine sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca dördüncü sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara göre kadın cinsiyet rolü ve toplam puan açısından daha eşitlikçi tutuma sahip olduğu; mezun oldukları okulun türü açısından klasik lise programından mezun olanların aksine dil ve mesleki eğitiminin daha yoğun olduğu liselerden mezun olmanın pozitif etkili olduğu belirlenmiştir.

Toplumun her kademesine birebir hizmet veren ebelik ve hemşirelik mesleğinin toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması açısından rolünün önemi tartışmalıdır. Ailenin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutumu üzerinde pozitif rol alabilirler. Üniversite öğrenimi erişkinliğin bir kapısı olma yolunda sadece mesleki anlamda değil farklılıklarla temas anlamında önemli bir süreçtir. Bu çalışmanın güçsüz bir yanı olarak öğrencilerin büyüdüğü kültürel özelliklerin, coğrafyanın ayrıca sosyal çevresindeki farklı kültürel öğelerin örneğinin varsa katıldığı öğrenci grupları yada yakın arkadaş çevresinin kültürel özelliklerini yapacak diğer çalışmalarda sorgulamak faydalı olacaktır. Üniversitelerdeki diğer bölümlerde de toplumsal cinsiyet rollerini irdeleyebilecekleri ders içeriklerini müfredata entegre etmenin, farklı kültürlerle temas etmeleri için üniversite kampüslerinin sosyalleştirilmesinin, devlet yurtlarında yaşayan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının daha geleneksel olması nedeniyle, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geliştirilen eğitim materyallerinin devlet yurtlarında da uygulanması konularına önem verilmesi önerilir.

6. Alana katkı

Bu çalışma ile ebelik öğrencileri bağlamında tüm kadın sağlığı alanında çalışan hemşire ve ebelerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarına ışık tutmaktadır. Hemşirelik ve ebelik mesleğinde eğitim sürecinde birçok tutumun pozitif yönde değişmesi hususunda müfredat çalışmaları yapılmaktadır. Eğitim sürecinin sadece görülen dersler bağlamında değil kültürel ve sosyal etkileşimler ile birlikte öğrenci merkezli ve beklentileri karşılayacak bir vizyonda olması gerektiğini göstermektedir. Hemşire ve ebe eğitimciler olarak bu yazının sonuçları öğrencilerin toplumsal cinsiyete yönelik tutumlarına yön vermede müdahil noktaları göz önüne sermiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın öncesi bir devlet üniversitesinin tıp fakültesi klinik araştırmalar etik kurulundan (Tarih 24/11/2020, Sayı:2020-17/124) yazılı izin alınmıştır. Araştırmanın yapıldığı üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölüm Başkanlığı'ndan yazılı izin ve "Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği" ni araştırmada kullanabilmek için ölçeği geliştiren Zeyneloğlu'ndan, elektronik posta yolu ile izin alınmıştır. Öğrencilere gönderilen anketin başında çalışmanın amacı ve içeriği ile çalışmaya katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğuna dair bilgiler yer almıştır.

Çıkar Çatışması

Bu makalede herhangi bir nakdî/aynı yardım alınmamıştır. Herhangi bir kişi ve/veya kurum ile ilgili çıkar çatışması yoktur.

Yazarlık Katkısı

Fikir/Kavram: NAÇ, GD; **Tasarım:** NAÇ, GD; **Denetleme:** NAÇ, GD; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** NAÇ, GD; **Analiz-Yorum:** GD; **Literatür Taraması:** NAÇ; **Makale Yazımı:** NAÇ, GD; **Eleştirel İnceleme:** NÇ, GD.

Kaynaklar

1. Akın, A. Toplumsal cinsiyet (gender) ayrımcılığı ve sağlık. Toplum Hekimliği Bülteni. 2007; 26(2): 1-9.
2. Taşkın L. Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. Ankara: Sistem Ofset Matbaacılık; 2015. 455-484 p
3. Şirin A. Kadın Sağlığı Kitabı. İstanbul: Bedray Basın Yayın; 2008. 707-790 p
4. Şimşek HG. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın üreme sağlığına etkisi: Türkiye örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi. 2011; 25(2): 119-126.
5. Helgeson V. Psychology of Gender. New York: Routledge press; 2015. 127-476 p
6. Baker ER, Tisak MS, Tisak J. What can boys and girls do? Preschoolers' perspectives regarding gender roles across domains of behavior. Soc Psychol Educ. 2016; 19:23-39.
7. Global Gender Gap Report 2020, http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf Erişim Tarihi:05.01.2021.
8. Türkiye İstatistik Kurumu. [Internet]. [cited 2019 February 28]. Available from: www.tuik.gov.tr.
9. T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü Türkiye Aile Yapısı Araştırması, 2016. <https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/35811/taya-2016.pdf>. Erişim Tarihi: 05.01.2021.
10. Yıldırım E. , Uyar M. Kadın ve erkek cinsiyetin doğumda beklenen yaşam süresinin ve doğumda beklenen sağlıklı yaşam umudunun Küresel Cinsiyet Uçurumu Endeksi ve Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi ile ilişkisinin değerlendirilmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi. 2020; 34(1): 17-23.
11. Cook SW, Sellitz C. A multiple-indicator approach to attitude measurement. Psychological Bulletin. 1954; 62(1): 36-55. <https://doi.org/10.1037/h0040289>
12. Zeyneloğlu S. Ankara'da hemşirelik eğitimi gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları [doktora tezi]. [Ankara]: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 2008.
13. Lindsey LL. Gender Roles A Sociological Perspective. New York: Prentice Hall International Limited; 2015. 108-109 p

14. Kaya D, Yurdakul M. Türkiye’de ve dünyada ebelik eğitimi. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi. 2007; 23(2):233-41.
15. Zeyneloğlu S, Terzioğlu F. Development and psychometric properties gender roles attitude scale. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2011; 40: 409-20.
16. Yılmaz EB, Ekin H. Ebelik öğrencilerinin erkek ebelere ilişkin görüşleri ve toplumsal cinsiyet rol tutumları arasındaki ilişki. JAREN. 2020; 6(1):117-24.
17. Gökşin İ, Erzincanlı S. Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ile bakım davranışları arasındaki ilişki. Türkiye Klinikleri J Nurs Sci. 2020;12(1):49-55.
18. Aydın M, Bekar EÖ, Gören ŞY, Sungur MA. Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2016; 16(1): 223-242
19. Gökçay G. Kadınların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi [yüksek lisans tezi]. [Kars]: Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ebelik Anabilim Dalı; 2018.
20. Çiçek B, Çopur Z. Bireylerin kadınların çalışmasına ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. International Journal of Eurasian Education and Culture. 2018; 3(4): 1-21.
21. Durak UC. Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi [yüksek lisans tezi]. [Gaziantep]: Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 2019.
22. Sani GMD, Quaranta M. The best is yet to come? Attitudes toward gender roles among adolescents in 36 countries. Sex Roles. 2017; 77:30-45.
23. Atış F. Ebelik/hemşirelik 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi [yüksek lisans tezi]. [Adana]: Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ebelik Anabilim Dalı; 2010.
24. Sıs Çelik A, Pasinlioğlu T, Tan G, Koyuncu H. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliği Tutumlarının Belirlenmesi. Florence Nightingale Journal of Nursing. 2014; 21(3):181-186.
25. Çelik AS, Pasinlioğlu T, Tan G, Koyuncu, H. Üniversite öğrencilerinin cinsiyet eşitliği tutumlarının belirlenmesi. Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi. 2013; 21(3):181-186.
26. Alabaş R, Akyüz Hİ, Kamer ST. Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının belirlenmesi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2019; 16(44): 429-448.
27. Günday R. Çok dillilik ve çok kültürlülük bağlamında yabancı dil öğretimine toplum dilbilimsel yaklaşım. International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. 2013; 8(10): 313-330
28. Burt KB, Scott J. Parent and adolescent gender role attitudes in 1990 s Great Britain. Sex Roles. 2002; 46(7/8): 239-245.
29. Haotu S, Liao PS. Gender differences in gender role attitudes: A comparative analysis of Taiwan and Costal China. Journal of Comparative Family Studies, 2003;12(1):545-566.
30. McHale SM, Crouter AC, Whitenon SD. The family context of gender development in childhood and adolescence. Social Development. 2003;12(1):125-148.
31. Yogev ŞP. Ergenlerde toplumsal cinsiyetin kazanılması aile, okul ve arkadaş etkisi [yüksek lisans tezi]. [Ankara]: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2006.
32. Beal CR. Boys And Girls The Development Of Gender Roles, New York: McGraw-Hill, 1994.
33. Akfert SK, Çakıcı E, Çakıcı M. Üniversite öğrencilerinde sigara-alkol kullanımı ve aile sorunları ile ilişkisi. Anadolu Psikiyatri dergisi 2009; 10:40-47.